

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan popoldno, izvenredno nedelje in praznike.

Insereciji: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, do 30 m/m višine daje kupčijski in uradni oglaš 1 m/m K 2—, notica, posilano, prekliti, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upraviteljstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

polletno napre, plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošlijo v prvi naročilni vedno po nakazilni. Na samo pismena naročila brez pošiljke denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 420—
polletno 210—
3 mesečno 105—
1 35—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje, Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Posna epistola.

Predpustni dirindaj se je nehal in ostal nam je vsem skupaj temeljit maček. Želodec se ne obrača le tištim, ki so se udeleževali rajanja do zvrhane mere, temveč tudi onim, ki so gledali to početje bolj ob strani. Bili smo med poslednjimi, vendar ne spadamo med tiste, ki, jadikujajo nad pokvarjeno mladino, le-tej ne privošči niti najnedolžnejše zabave. Toda da bi mogli odobrati ali celo zagovarjati to brezmiselnost in kvarno veseljačenje, ki se je v zadnjih mesecih razpaslo v naši domovini, to nam ne prihaja na misel. Mark Twain je nekoč izustil značilno kritiko, da je veliko lažje ustaviti brzovlak sredi bliskovite vožnje, kakor pa zadržati predpustnega veseljačevja, ki se je šele namenil na svojo pot. Res je to, zato tudi ni stesica do Jakopičevega paviljona še prav nič izhojena in zato je pot do Čada tako lepa tudi ob največjem snežnem meteu.

Današnji čas je trd in grd. Življenje je težko, polno skrbi in trpljenja. Zato prevladuje nagnjenje, da se grda vsakdanjost vsaj za hip pozabi in utopi v — zabavi. So ljudje, ki zatrjujejo, da pomenja mladina zabranjevanje rajanja toliko, kakor zapretili rože v tesno zidovje, kamor nikdar ne posije sonce in kjer bodo usahnile ob pomanjkanju svetlobe in mokrote. Drugi zagovarjajo nasprotni ekstrem. Ne spadamo k tem. Zdravi mladini ne odrekamo pravice do umerjene dostojne zabave — saj taka oplemenjuje dušo in telo — a to, kar se je letošnji predpust nudilo na raznih prireditvah naši zabave željni mladini, pa presega vse mere zdrave in pametne umerjenosti. Ključ po nadzorstvu nad korporacijami, ki prirejajo veselice, ki so same sebi namen, pa jih potem imenujejo dostojne prireditve, tak ključ bi sicer ne bil nič popularen, čisto gotovo pa je, da bi bila taka kontrola letos preprečila marsikaj, kar ni uveljavljalo baš blagodejno na našo mladež. Mladost je norost in ta naša mladost se posebno, zato je hotel nekdo sedanjo generacijo kar prepustiti pijani njeni usodi pa rešiti edino le prihodnjo generacijo, ki se še da rešiti. Lep je ta ekstrem in na prvi pogled čisto originalen, le to ostane uganka, kako naj se reši prihodnja generacija, če — no, če ostanemo mi sedanježi razbrzdani in pijani in če bomo mladini dajali še naprej takih vzgledov, ka-

kor v letošnjem predpustu. Moralna trobenta je eden instrument, ali kdor vanjo trobi, velja pri razbrzdani sedanjosti za filistra. Toda nič ne de, ako nas proglase za filistre: čisto odkrito povemo, da bo šolska uprava hoče — nočeš morala mlademu zrodu nekoliko pristriči peruti. Svoboda je lepa idealna stvar, a je taka, kakor steklo, ki ga ne smeš dati v roke nerazsodni mladini.

Sicer pa je to vprašanje, ki je ni smeti jemati le z lahke strani. Naša slovenska zemlja ni taka, da bi se trajno dala na njej živeti takole »dolce far niente«. Časi veriženja in drugega lahkega zaslužka minevali in kdor takrat ne bo znal platvati, bo utonil v močvirju. Severni naš sosed je žilav in vztrajen in prav slovenskemu delu našega troedinega naroda pripade važna naloga, da odvrne v morda nedoljni bodočnosti od naše kraljevine nevarnost gospodarskega zaslužčenja ter da pripravi ves narod za končni vstop v krog zrelih in gospodarsko močnih narodov. Iz vseh teh vzrokov pri nas Slovencih v prihodnosti ne bo prostora za lahkoživce in lenuhe. Slehrni naš človek bo moral zvesto izpolnjevati svoje dolžnosti, najsi bo visok uradnik ali mlad dijak, trgovec ali kmet, obrtnik ali dlnar, vse bo morala prešinjati trda, a častna zavest, da jim je poverjena vevlačna naloga, ki jo mora izvršiti za vsako ceno. Iz sedanje razbrzdanosti se moramo vrniti k treznosti, zavedati se moramo, da bodo naši sosedi kmalu izkoristili vsako našo slabost, vsako našo hibo. Danes nam manjka še skoro prav vsega, kar dela narod močan, silen in v resnici svoboden in neodvisen. Le v prvih začetkih smo ponekod in ti začetki so ozkoženi, če se bo izkazovala naša hiperprodukcija le na neproduktivnem polju veseljačenja. Izerati utedemo na ta način v krog drugih narodov kvečemu tisto žalostno vlogo muzikanta, ki gode za boro napitino ali za kozarec žgane tekočine. Čisto gotovo je, da je danes tako naša trgovska, kakor naša plačilna bilanca še močno pasivna. Tako pa ne smemo ostati, produktivnost se mora povzpeti nad vporabo. Živeti moramo od sadov našega dela, od obresti našega kapitala, a ne na kredit in od danes do jutri.

Težišče narodnega kapitala ne leži v bankah ali pri konjunkturam veletrgovstvu, narodni kapital je

ljudstvo in pošteno delo. Zato bodi konec razbrzdanemu veseljačenju, ki nam vsem kopile grob, živelo

poštenje in predvsem — delo, v katerem je vseh nas edini spas!

Morda pa ta ločitev ne bo trajala vedno.

Goriški župan Giorgio Bombig je imel na aneksijski proslavi dolg govor, katerega zadnji del je bil naperjen proti Slovincem, ki so prišli pod Italijo. In posvečen oni peščici Italijanov, ki pridejo pod Jugoslavijo. Signor Giorgio je govoril tako — le:

Italija je osvoboditeljica v najširšem in najvzvišenejšem pomenu besede, ona je osvoboditeljica ne samo za vse italijanske rodove, marveč tudi za tujce, ki so v drugih časih prišli prebivati pod italijansko nebo. V dveh letih, ko so trajala trudapolna pogajanja, je potrošila Italija zaklade za materialno obnovo odrešenih dežel brez razlike rodov in se še vedno potroši v bodoče. Zato je dolžnost nas vseh, da se izkazemo kar najbolj hvaležno in istokotno tuji rodovi, ki bivajo z nami in so tudi oni sedaj sinovi Italije. Zapišimo pa naj si ti rodovi, da ako je Italija velikodušna mati svoboda je pa tudi natančno čuvarica lastne pravice, ki ne pristupi pod nobenim pogojem in od nikogar, da bi se teptala njena dragocena posest, pridobljena za ceno toliko boli in krvi. Italija pa tudi ne pristupi, da bi se postopalo kakor s sužnji z onimi izmed njenih sinov, katere mora odstopiti vsled neizogibne potrebe gospodstvu drugih. Z globoko žalostjo se ločujemo od njih. Morda pa ta ločitev ne bo trajala vedno. Še so zore, kakor pravi D'Annunzio, ki napočijo. Pozdravljamo jih in zagotavljamo, da jih ne pozabimo nikdar prepričani, da dobe sami v sebi moč, da prenesejo po italijansko težko žrtve, ki se zahteva od njih.

Sindaco Giorgio in vsi drugi z njim, ki so se udeležili aneksijske proslave, naj imajo pred vsem pred očmi, da se je vršila slavnost in njihovi govori na slovenskih tleh, na slovenskem Travniku sredi mesta, ki nosi lepo slovensko ime Gorica. Slovenski rodovi so zasedli svojo zemljo in prebivajo na njej sedaj in bodo tudi v bodočnosti prebivali. Med nje so silili italijanski rodovi ali brezposelno, kajti Goriška je ostala slovenska samo v Gorici se jo tekom stoletij naselilo nekaj malo italijanskih rodbin, druge za italijansko označeno prebivalstvo je plod dol-

goletnega potuževanja slovenskega življa, ki je že bival v mestu in ki je prihajal v mesto z raznih slovenskih strani. Gorica je štela pred vojno 30.000 prebivalcev. Med tem je bilo pravih Italijanov kakih 2000 potužencev, ki so imeli vsi pristne slovenske priimke, pa so se izdajali za Italijane, je bilo okoli 12.000. Uspeh avstrijskega raznordovalnega režima, ki je odredil Slovincem šole ter pomagal le italijanskemu stremljenju po gospodstvu nad Slovincem. Ves levi breg Soče je čista slovenska zemlja in Gorica na tem bregu je središče Slovincem, kakor je Gradška za bližnje Furlane. Prirodna in narodnostna ločitev je ob Soči (z vsemi Slovenci na desnem bregu vred). Tu ni nikdar gospodovala Italija, beneški lev je bil samo pogledal v Gorico torej je neumestno govoriti o italijanstvu na tej naši zemlji. Samo ljudje, ki pretvarjajo resnico in vidijo vse narobe, morejo proglasiti Gorico za italijansko deželo. Pa ni in ne bo in tudi Gorica ne bo nikdar »italianissima«, kakor jo je tako svačeno imenoval v parlamentu conte Sforza, kajti goriško mesto je in ostane naravno središče Slovincem. Izgubljač se v puhlih frazah o osvoboditeljici Italiji grozi sindaco Giorgio Slovincem na njihovi zemlji, da ako bi kdo teptal italijansko posest, pozabi Italija svojo velikodušnost in bo varovala svojo pravico. Slovenci nimajo namena »teptati italijansko poseste, to pa hočejo, da bi Italijani ne teptali slovenske posesti. Proti temu se bodo vurovali z vso odločnostjo.

Sindaco Giorgio pa ni prav ne veruje v stalnost sedanjega stanja ob Adriji marveč napoveduje nove zore. Sledimo mu na to pot pa govorimo po njegovih besedah tako-le: Jugoslavija ne pristupi, da bi se postopalo kakor s sužnji z onimi izmed naših sinov, ki se odstopljeni gospodstvu drugih. Z globoko žalostjo se ločujemo od njih. Morda pa ta ločitev ne bo trajala vedno? Pozdravljamo jih in zagotavljamo, da jih ne pozabimo nikdar prepričani, da dobe sami v sebi moč, da prenesejo po jugoslovensko težko žrtve, ki se zahteva od njih.

„Narodni Listy“ in Jugoslovenci.

Jugoslovenska občutljivost je znana stvar. Morda je tega kriva pretirana otroška iskrenost, ki smo jo podedovali po naših poštenih, neomadeževanih roditeljih. Naša občutljivost je tako velika, da vidimo pogosto tudi v nesmotrenosti razžalitev. Zato ni čudno, da mnogi žalijo iz bojazni, da ne bi bili

razžaljeni. Razumljivo je, da imajo ljudje te vrste vedno dovolj priljubljenosti, da se upirajo ravnanju svojega bližnjega.

To je bilo treba povedati in povdariti, ker le tako se more razumeti ravnanje jugoslovenskih vseučiliščnikov v Pragi, ki so nedavno protestirali pro-

ti »Narodni Listom«, češ da ta dnevnik bolj brani bolgarske kakor pa jugoslovenske interese. Ob tej priliki je prišlo med dijaki do burnih prizorov. Vršil se je seš anek, na katerem so dijaki sklenili, da bodo dijaki v slučaju, ako se bodo »Narodni Listy« še nadalje igrali z živim ognjem, našli pota in sredstva, da se prepreči takšno strankarsko informiranje češke javnosti.

Toda vrag ni tako črn, kakor pravijo ljudje. Dijaki so pozneje dognali, da so vendar le na krivem potu. Trije »Narodni Listy« je v imenu uredništva podal dijakom izjavo, da je za to pisanje v gotovem oziru odgovoren samo urednik, ki ima zveze z Bolgarijo. Njegov namen ni bil, škodovati Jugoslaviji. Napaka je bila samo v tem, da je bil dotični urednik premalo oprezen pri izbiranju jugoslovenskih in bolgarskih vesti. S tem pa je, mesto da bi pomiril, oba naroda še bolj oddaljil. Jugoslovenci — tako pravijo vseučiliščniki v Pragi — niso proti slogi in pomirjenju, toda predno pride do tega, zahtevajo, da Bolgari izvršijo in izpolnijo pogoje mirovne pogodbe. Ko vrnejo železniški material in kaznujejo svoje krivce, potem so Jugoslovenci pripravljeni ponuditi Bolgarom roko v spravo.

Da so »Narodni Listy« pisali tako, bi koristili in pomagali skupni stvari. Svrha Stambolijskega potovanja po Evropi ni bila druga, kakor da z obljubami izplača Srbiji vojno odškodnino. Da se je Stambolijski držal mirovne pogodbe, bi bilo prišlo vprašanje pomirjenja samo od sebe na dnevni red. Kakor hitro pokažejo Bolgari v tem pravcu svojo dobro voljo, bo omladina prva, ki bo pristila jugoslovensko javnost, da pride kolikor mogoče hitro do pravega in iskrenega sporazuma med Srbi in Bolgari. Dijaki vedo dobro, da bi maščevanje upropastilo tako nje kakor ostale balkanske narode. Poslednost v maščevanju bi pomenila boj do popolne iztrebitve enega in drugega plemena. Toda brez kosa, kakor pravi naš veliki pametnik, ni odpuščanja. Ako si pošten človek, priznaj svoj greh ter ga popravi, v kolikor ti je mogoče in tvoj iskren trud bodo odobrili vsi pošteti ljudje.

Dijaki želijo, da bi »Narodni Listy« naša na to opozorili češko javnost, da se izve, kdo ima prav in kdo nima prav. Sklenili so, da bodo v to svrhu informirali uredništvo in je opozorili na pomembnejše vesti z Balkana. Ta sklep je dober, ker le na ta način bo odpadlo mnogo nesporazumljenj. Treba je, da Čehi razumejo naše želje in namene, da bodo naši odnosi vedno bolj jasni, ker to je edina pot, ki vodi k trajni in iskreni zvezi.

Božo Lovrič.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Aleksander Dumas, sin: 16

Kiparjeva pravda.

Roman.
(Dalje.)

Na svidenje, ljubi prijatelji; pišite večkrat in ne pozabite me! Mama Vam pošila 1000 pozdravov. Piše Vam kmalu. Klanjam se Vam.

Vaša žena Iza Dobronowska. P. S. Soho lahko pošiljate potom namestništva in naslovite io na tajnika. On je naš prijatelj. Potem ne bo nič veljalo.

Štiri mesece pozneje.

»Čudili se boste, dragi prijatelji, da tako dolgo niste ničesar čuli o meni in da se Vam za sobo, ki sem jo dobila, nisem niti zahvalila. Veliki ljubitelji io je videl ter io je zelo pohvalil. Hotel io je od mama za 2000 frankov kupiti, ali mama je ni dala. Včeraj šele sva se vrnili z mama iz Peterburga v Varšavo. Bili sva tam zaradi važnih opravil. Mama je upala, da doseže pri carju avdijenco. Car pa se je odpeljal v Odeso, ker se mnogo govori o vojni. Posetiti hoče mesta na jugu. To bi bilo le-

po, ko bi imeli vojno z Vami Francozi. Mislim, da bi zmagali mi. Naši vojaki so mnogo večji in lešji kot Vaši. Jaz sem mislila samo na svojega možička, ker ste mi pravili, da pridete letos na nabor. Takol sem vedela, kaj bi storila, da Vas zopet vidim. Ako bi postali vojak, bi Vas dala uleteti in semkaj pripeljati. Tako bi se mogla komodno sniti. V Peterburgu sva posetili mojo sestro. Zelo le lepa. Moji svaki, ki je carjev adjutant, je z njim odstopoval. Sestra je pri velikem knezu prestolonasledniku preskrbela, da nalu je sprel v avdijenci. Bila sem jako lepo oblačena, ampak delal se je, kakor da me ne vidi. Sicer na je, kakor pravi mama, jako resen in ne mara žensk. Jaz ne razumem tega; lepo žensko videti le vendar leno. Veliki knez je obetal mama, da se bo zanimal za nati. Moja sestra mi je podarila obleke in jako lepo zapustnico.

Pišite nama večkrat, kako le v Parizu. Dostikrat nama le dolgočas. Na svidenje, moj možiček! — Vaša žena Vas poljubila.

Avgusta 18...

Iza.

»Cvetko, ki ste mi jo poslali v pismu za rojstni dan, je prišla prav v jutru, ko sem dopolnila štirinasto leto. Dobila sem lepa darila ali Vaš spomin mi je naidražil. Mama je sedaj bolje volje, ker so se naše razmere izboljšale.

Sešla se je tukaj s častnikom, ki je sin nekega meni neznaneza sorodnika. Pri gubernatorju ima velik ugled in je zelo bogat. Oblihlil nam je zopet naša posestva in mama meni, da se hoče oženiti z menoj. Ampak ni dovolj bogat, da si ima 200.000 frankov rente. Mama sanlari vedno o prestolu zame. Podaril mi je lep prstan s turkisom in diamanti. Vreden je 500 frankov. Mama Vas lepo pozdravlja.

Zbogom, mali prijatelji!

Novembra 18...

Iza.

Ze zopet Vam dolgo nisem pisala, ker je bila mama bolna in ker stoje naše stvari jako slabo. Ko je mama ozdravela, sva bili na nekem posestvu pri teti onega zosnoda, ki sem Vam pisala o nlem. Mama je odstopovala za vse leto in tako je bil grad gospodu na razpolago. Posestvo je veliko in ima lepo drevesnico in lep cvetličan

vrt; ampak prav na samem stoil. Gospod, ki me je učil jezdit, nati je posetil parkrat, sicer ni bilo nikogar blizu. Vaie v iahanju so mi dobro storile, iznebila sem se kašlja ter zrasla za dva palca. Prekaj zime bova pač morali ostati tukaj. K sreči so velike peči proti mrazi. Tako si prihranimo denar.

Mali prijatelji, ne pozabite Svoje Ize.

Snoštovani gospod!

Blagovolite mi oprostiti, ker Vam Vašega malega posolila še nisem vrnila. Iza Vam le pač pisala, da sem imela mnogo teze glede svojih zaplenjenih posestev.

Ubogi otrok ne ve, koliko trplim, da jo napravim kakor nieno sestro bogato in srečno. Še nikoli nisva bili tako na slabem kakor sedaj. Ni se mi treba sramovati tega kajti revščina blaži. Končno mora odnehati nevihta ter poslati sonce.

Od prvih svojih dohodkov Vam pošiljem onih 500 frankov, ki ste mi ih posodili in ki so mi bili jako dobrodošli. Priporočite me svoji gospei mama in bodite si v svesti moje hvaležnosti.

Komtesa Dobronowska.
P. S. Čitali sva v časnikih, da je imela nekda nova Vaša soha

velik uspeh, kakor je bilo tudi pričakovati. Sprejmite moje čestitke. Jaz sem od vsega začetka spoznala Vaš talent. Naš naslov le sedaj: Varšava, Grajski trg 17.

Leto dni ni bilo nikakega pisma. Potem:

»Ljubi prijatelji!

Bodite tako prijazni in odgovorite nemudoma. Koliko velja pri Vaš materi odli ina ozrema za nevesto? Po tukajšnjem običaju snadajo v to opremo tudi moške košulje in nočne hlaie. Piacilo kakoli, event. polovica naprej. Takojšnega odgovora prosim.

Vaša stara prijateljica
Iza Dobronowska.

»Gospod!

Nisem mislila, da morete pisati tako odurno. Prosila sem Vas zato ore usluge, ker je imela Vaša gosna mama pred dvema letoma atelizer za perilo. Nisem vedela, da ga nima več. In sem se zato obrnila na Vas. Delati ni sramotno, tudi medve z mamo sva delali: hvala Bogu, nama sedaj teza ni več treba. Globoko se Vam klanja
Iza Dobronowska.

Politične vesti.

— Iz demokratskega kluba. Beograd, 9. februarja. Včeraj je imel demokratski klub sejo, ki je trajala od 16. do 20. Razpravljalo se je o ukinitvi fevdalnih odnosov v Južni Srbiji in o izvedbi agrarne reforme v teh pokrajinah. Dosegel se je popoln sporazum in se bo v tem smislu poročalo tako v ustavnem odboru, kakor tudi v vladi sami. Nadalje se je razpravljalo o nerednostih v Južni Srbiji in sklenilo, da odpotuje notranji minister Drasković v spremstvu nekaterih poslancev v te pokrajine, da se prepričajo o tamšnjem položaju. Intervenciji muslimanskih poslancev, tako v demokratskem kakor radikalnem klubu se je posrečilo, da je vlada takoj, ko so se pojavile te vesti, odposlala na lice mesta posebnega inšpektorja. — Prihodnja seja je jutri ob 16. in se bo na njej razpravljalo med drugim tudi o svoobodni tiski. Glede tega vprašanja je uvedel posebno akcijo glavni urednik „Pravde“ Maša Sokić, čegar načrt tiskovnega zakona odobruje vsi listi.

— Radikalci proti drž. podtajnikom. V svoji seji dne 8. t. m. je razpravljala radikalni klub o imenovanju državnih podtajnikov ter je končno zavzel namram temu vprašanja odločilno stališče.

— Demokrati in ministrski pomočniki. Demokratski klub se je posvetoval o vprašanju uvedbe državnih podtajnikov. Klub je mnenja, naj bi se državnih podtajnikov imenovali iz parlamentarnih vrst ter naj bi vršili svojo dolžnost kot namestniki ministrov.

— Radičevci kolebajo. »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da se je poslanec Radičev s sodelavci stranke razgovarjal s tajnikom ustavnega odbora skupščine dr. Janjičom o razpoložnosti v političnih krogih. Dr. Radičev je v razgovoru izjavil, da bi Radičevci prišli v Beograd, če bi večina zavzela proti nim pomirljiveje stališče. Radičevci bodo v kratkem imeli v Zagrebu posvetovanje, na katerem se bodo definitivno odločili glede prihoda v Beograd.

— Duhovniki in vprašanje cerkve. Poslanci, ki so duhovniki, so se na delni seji razpravljali o vprašanju odločitve cerkve v korist državi. Ta zadeva ima priti sedaj v razpravo posameznih klubov.

— Zemljoradniški in ustava. Beograd, 9. februarja. Na včerajšnjem sestanku zemljoradniškega kluba se je razpravljalo na dolgo in široko o zem-

ljoradniškem načrtu ustave. Pri tem razpravljanju so se pojavile take točke, da je vprašanje, ali bodo zemljoradniški sploh predložili poseben načrt ali ne.

— Radičevci popuščajo. Beograd, 9. februarja. Včeraj je došel semkaj Radičev delegat dr. Basariček, ki se je informiral pri Jugoslovanskemu klubu in pri skupščinem sekretarju dr. Janjiču o političnem položaju in o parlamentarni situaciji. — »Republika« prinaša danes daljši razgovor s dr. Basaričkom, glasom katerega je dr. Basariček izjavil, da hrvatska republikanska selska stranka ne misli prekiniti vse zveze z Beogradom, da pa tudi se ni prišla do definitivnega zaključka, ali naj gre v konstituantno ali ne. Na vprašanje, kako naj se uredi država, je dr. Basariček izjavil, da zahteva hrvatska republikanska stranka zagajanje dobre oblike države, da pa ni treba, da bi bila ta oblika selska republika. V tem oziru bi podredili Radičevci svoje interese interesom celice, zahtevali pa bi, da bi bila država čim najmočnejša in edinstvena. Na vprašanje, ali pridele Radičevci v Beograd ali ne, je dr. Basariček odgovoril, da se stranka doslej še ni odločila, da pa ni izključeno, da pride Radič s svojimi tovariši že v prihodnjih dnevih v Beograd.

— Radičevci in prisega. Radičev poslanec Jelzabetić je te dni na neki skupščini rekel, da poslanci podoče v Beograd in da, če bo treba, tudi prisegajo. Še pred 3 tedni je isti Jelzabetić izjavil našemu dopisniku, da če ostane prisega, Beograd ne bo videl Radičevih tovarišev. Ne vedo, kaj hočejo: prodajajo se, kakor se je prodajal Korošec.

— Nobenih slavnosti pri nastopu novega predsednika Zedinjenih držav. Predsednik Harding, ki nastopi svoje mesto 4. marca, je kratkoma odredil, da ne sme biti ob njegovem nastopu nobenih slavnosti. Dosele so se vršile ob nastopanju predsednikov vedno velike svečanosti, ki so stale državo ogromne svote. Kongres je že razpravljajo o svečanostih in zahteval ogromne svote, letos še več kakor poprej. Za postavljanje sedežev ob Pennsylvaniji Avenue v Washingtonu so zahtevali 50.000 dolarjev. Torej samo za to taka svota, kake svote bi se bile porabile še le za drugo! Ameriško ljudstvo je z zadovoljstvom sprejelo Hardingovo ukrepe.

Telefonska in brzojavna poročila.

RAZMEJITVENA KOMISIJA PROTI ITALIJI.

— d Beograd, 9. februarja. Vlada je določila generalstabnega polkovnika Danila Kalafatovića za načelnika naše razmejitvene komisije, ki bo sodelovala pri določitvi meje proti Italiji. Vojni minister bo še danes določil ostale člane komisije in strokovno osebje.

MEDNARODNA KONFERENCA V BARCELONI.

— d Beograd, 9. februarja. V ministstvu za promet se vrše posvetovanja strokovnjakov, ki zbirajo gradivo in navodila za našo delegacijo na mednarodni konferenci, ki se bo vršila prihodnji mesec v Barceloni.

DR. BENEŠ V VATICANU.

— d Rim, 8. febr. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je včeraj obiskal papeževnega državnega tajnika kardinala Gasparija in papeževa sekretarja Tedeschinija in Cerottija. Danes je odpotoval minister v Neapelj. Na kolodvoru so se k slovesu zbrali grof Sforza in več drugih državnikov.

ZOPET STAVKA V ITALIJI.

— d Berlin, 9. febr. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Lugana: Kakor poroča »Corriere della Sera«, je delavska zbornica v nasprotju s komunistično skupno proglasila generalno stavko. Dogodili so se mnogoteri incidenti.

STANOVANJSKA BEDA V GRADCU.

— d Gradec, 9. febr. V današnji seji stanovanjskega odseka je bilo sklenjeno, da se od danes naprej ne bodo sprejemale prošnje za preskobo stanovanj. Pomanjkanje v Gradcu je tako veliko, da stanovanjski odsek ne more dati stanovanja niti onim strankam, ki so popolnoma brez strehe. Zato stanovanjski odsek opozarja na strahovito stanovanjsko stisko v Gradcu in svari pred prisiljevanjem v Gradec.

PLEBISCIT V ZGORNJI SLEZJI.

— d Varšava, 8. febr. Poljsko časopisje priobčuje nemške dokumente, ki jih je našel poljski plebiscitni komisariat v Gornji Sleziji in ki se tičejo gibanja, ki ga organizirajo nemški agitatorji.

O NEMŠKI ODŠKODNINI.

— d Pariz, 8. febr. Pri nadaljevanju debate v zbornici o interpelacijah je izjavil minister Louchet, da znaša nemški dolg 210 milijard zlatih mark, od katerih mora pripasti Franciji 52 odstotkov, med temi 44 milijard za pokojnine. Primerjal je absolutne številke, naznačene v mirovni pogodbi, z onimi pariškega dogo-

vora. Priponil je, da ima Nemška trgovinska bilanca devet do deset milijard aktive, namesto da bi imela dvajset do trideset milijard pasive. Po njegovih izjavah bi bilo mogoče računati pri taksi na nemški izvoz na 20 do 25 milijard zlatih mark. Louchet je izrazil svoje odločno prepričanje, da se bosta francoski in nemški izvoz v bodočih letih podvojila in da se bosta paralelno razvijala. Anulirala na nemški izvoz značajo 12 odstotkov njenega imetja v drugih državah, kar bi Nemčija z obdavčenjem svojega prebivalstva lahko spravila skupaj. Nemčija bi tedaj svojih prebivalcev tudi ne obremenila preveč, saj bi bilo potem nemško prebivalstvo enako obremenjeno, kakor francosko. — Nadaljevanje debate se je nato odgodilo na jutri.

POVRATEK PILSUDSKEGA.

— Varšava, 8. febr. Povratek maršala Pilsudskega se pričakuje v tork. Zunanji minister knez Sapieha in vojni minister general Sosnkowski ostaneta še v Parizu.

NOVI ANGLEŠKI VOJNI MINISTER.

— d London, 9. febr. Na mesto Winston Churchill, ki prevzame urad za kolonije, je bil imenovan za vojnega ministra sir Worthington Ewans.

LONDONSKA KONFERENCA.

— d Pariz, 9. febr. Za posvetovanje o orijentnem vprašanju na londonski konferenci se je določil čas od 21. do 28. februarja. V Turčiji se ni dosežen sporazum med nacionalisti in carigradsko vlado. Carigradska vlada pošlje v London lastno delegacijo pod vodstvom velikega vezirja.

— d Pariz, 9. febr. Kakor poroča »Times«, so Kemalovi odposlanci, določeni na londonsko konferenco, odpotovali v Rim. Med njimi in odposlanci carigradske vlade obstoja popoln sporazum.

MIROVNA POGAJANJA V RIGI.

— d Moskva, 9. febr. Mirovna pogajanja v Rigi so zadelo v finančnem vprašanju na mrtvo točko. Poljska zahteva od Rusije, da ji izplača 85 milijonov rubljev v zlatu, dočim je Rusija pripravljena izplačati 30 milijonov, in sicer v blagu in koncesijah. Poljska, ki se je kazala spočetka popustljiva, je zavzela, najbrž pod vplivom entente, trdovratno stališče.

ZMANJSANJE VOJSKE V AMERIKI.

— d Washington, 9. febr. Kakor poslanska zbornica, je tudi senat odobril zakonski načrt glede zmanjšanja stalne vojske na 175.000 moč

proti vetu predsednika Wilsona. Tajništvo za vojno je ukinilo nabinjanje novakov.

KNEZ KRAPOTKIN UMRL.

— d Moskva, 9. februarja. Včeraj je umrl knez Krapotkin, znani ruski revolucionar, čegar smrt so že opetovano javljali inozemski listi.

Seje ustavnega odseka.

— d Beograd, 8. febr. Dr. Sime Marković (komunist) opozarja na razmere v naši državi in konkretno kritizira nastali položaj. Po njegovem mišljenju država Srbov, Hrvatov in Slovencev ni nastala na pravi, ampak na fiktivni način, ker bi bila mogla dati pravno podlago samo suverena konstituenta. Radi tega edinstvo ni bilo posledica naravnih zgodovinskih procesov. V Srbiji n. pr. o Slovincih poprej niso nič vedeli. Naša država je nastala kot stranski produkt svetovne vojne. Obe dve leti po vojni pa, namesto, da bi se bila vodila politika narodnega ujedinjenja, se je vodila politika, ki je oddaljevala vse tri dele med seboj. Ideja narodnega edinstva je v težki krizi in država je v tem trenutku bolj oddaljena od narodnega edinstva, kakor je bila pred dvema letoma. To je žalostno ali resnično. Izvirna karakterizacija te fatalne politike je forsiranje centralistične preuredbe naše države. Fatalna politika je zasnovana na vsestransko pogrbenih premisih, da je narodno edinstvo in centralistična preuredba ena in ista stvar. Ta politika forsiranja povsem naravno izliva sumnje, da se za njo skrivajo hegemonistične težnje srbske buržoazije. Dr. Marković se spominja na Radiča, ki je tedaj, ko se je ustvarjala naša država, govoril o enem narodu s tremi plemeni, sedaj pa nastopa za hrvatsko državno individualnost. Končno kritizira dr. Sime Marković ukrepe proti stavkam, katere so bile pa gospodarskega značaja in ki so imele namen, da si proletarijat materialno odpornost in obsoja vladno »obznanje«, s katero se je razpuščala sindikalna gospodarska organizacija, v kateri se je bilo združilo nad 250 tisoč proletarcev. Tudi agrarna reforma se še ni izvedla. V poljedelstvu, v obrti in industriji se tudi še ničesar ni ukrenilo. Vse to označuje dr. Marković kot greh buržoazije, ki se hoče potom nasilja obdržati na vladi in nastopa proti odredbam, ki jih predvideva Pašičeva ustava, katere ne jamči niti za politično, niti za meščanske pravice. Samouprava je po Pašičevem načrtu samo fiktivna. Dr. Marković zahteva, da se v ustavi vpošteva načelo obvezne zaščite delavca, in kritizira določbo o eksistenčnem minimumu. Radičalec Ljuba Jovanović predlaga, da se predloži ves material, ki ga je vce-

„HINDENBURG“.

— d Berlin, 9. febr. Ladjedelnici »Brauer Vulkan« sta izpustili v morje parnik »Hindenburg«, pri čemer so bili navzoči generalni feldmaršal Hindenburg, general Ludendorff in mnogoštevilno spremstvo.

raj predložil poslanec dr. Vošnjak. Poslanec dr. Laginja zahteva, da se izdajajo komunikacije o sejah ustavnega odseka, nakar mu odgovori dr. Vesnić, da je to že sklenjeno. Seja se je končala ob dvanajstih 45 minut. Naslednja seja bo v sredo ob devetih dopoldne.

— Beograd, 9. februarja. Danes ob 9. in pol se je vršila seja ustavnega odbora. Prvi je govoril črnogorski republikanec Ivan Gjonović. V svojem govoru je poudarjal potrebo stalne ustave, ki bo garantirala ljudstvu čim najobširnejše socialne pravice. Vladni načrt je v tem oziru na nekaterih točkah preobširen, tam pa, kjer bi bilo potrebno obširnosti, pretesen. Tudi ni pravilno, da se potome ustave ugotovi monarhistična oblika države, ker to ne odgovarja volji večine naroda. Vse države, ki so nastale po preobratu, so republikanske in prebricane, da tri četrtine poslancev ni dovoljno prešturiralo to vprašanje. Nato je iznesel mnenje hrvatske republikanske stranke ter se izjavil proti monarizmu, separatizmu in federalizmu ter zahteval jednotno državo, en narod, a široke avtonomije, ker je le tako mogoče pametno in pravilno upravljati državo. Ob koncu svojih izjav se je Gjonović izjavil še proti senatu. — Nato je govoril dr. Simrak (klerikalce), izražajoč se proti hrvatskemu, slovenskemu in bunjevskemu separatizmu, a obenem tudi proti hegemoniji imperijalizma. Oddolžil je Radičevce srbofobstva, zemljoradnikom pa očital, da vodijo oportunistično politiko. Zavračal je očitek, da bi bili Hrvati in Slovenci hlapi Rima ter napadal bivšo hrvatsko-srbsko koalicijo. Branil je sklepe bivšega narodnega veča ter se izjavil proti majorizaciji po plemenih. Nameril je oster napad proti ministru Pribičeviću ter zahteval legislativo po pokrajinskih zborskih v historijskih mejah. Nadalje se je zavzemal za ustanovitev političnega in gospodarskega parlamenta, odklanjal izvedbo agrarne reforme ter se izjavil precej živito za svobodo vere. — Za njim je govoril dr. Spaho, ugotavljajoč, da so pravice muslimanov v Bosni pozažene, da pa radi tega ni proti izvedbi agrarne reforme, marveč za to, da se povsod enako postopa. Zahteval je edinstveno urejeno državo z upravno decentralizacijo, obsojal sicer zahtevo historičnih mej, obenem pa zagotovil, da ni oportuno rušiti stare institucije, predno si ne zgradimo novih. — Končno je govoril še bivši minister Marković, zavračajoč razne napade na vladni načrt ustave. Seja je trajala do 13. in se nadaljuje jutri ob 9. in pol.

Iz naše kraljevine.

— Smrt novinarja. Umrl je urednik »Agramer Tagblatt« z. Srečko Zindel.

— Kuga v Boki? V Tivatu v Boki Kotorski se je med francosko posadko pojavilo pet sumljivih slučajev kuge. Bakteriologi iz Dubrovnika in Sarajeva preiskujejo kulture, vendar pa se dosedaj še niso mogli izjaviti. Zdrav-

stvene oblasti so ukrenile najstrožje odredbe da se bolezen ne razširi.

— Pegavica v Zagrebu. Zagreb, 9. februarja. Včeraj smo poročali, da se je konstitiral v Zagrebu nov slučaj pegavice, danes pa se je oblastveno konstitiral že drugi slučaj. Zdravstvene oblasti so ukrenile vse potrebno.

General Franchet na povratku v Pariz.

— d Zagreb, 9. februarja. Danes ob pol 13. je prišel v Zagreb z orijentnim general Franchet d'Esperay. Že pred njegovim prihodom se je postavil na kolodvoru oddelek častne čete s godbo. Obenem se je zbral ves častniški zbor zagrebske garnizije s armijskim poveljnikom generalom Vasičkom na čelu. Nadalje so prišli na kolodvor izvrševalci banških poslov dr. Bošnjak, poverjenik za uk in bogodastje dr. Novak, poverjenik za socialno skrb dr. Markulin, predsednik stola sejmorice dr. Badaj, mestni župan inž. Heinzel, predsedstveni načelnik dr. Marković s predsedstvenim uradničtvom, delegat ministrstva za finance Perek, mestni zastopnik Kresić, tukajšnji francoski konzul ter drugi zastopniki oblasti. Ko je vlak privozil na kolodvor, je godba zaigrala francosko himno, na peronu zbrano občinstvo pa je živahno pozdravljalo generala s priščinim živjo - klici, ko se pokasal na oknu svojega vagona. Ko je general Franchet d'Esperay istopil iz vlaka, je pristopil k njemu armijski poveljnik general Vasić, ki ga je prisrčno pozdravil ter mu obenem čestitil k visokemu odlikovanju, ko je imenovan za vojvodo naše hrabre vojske. General je sedaj v spremstvu arm. terdiv. povelj. štaba in drugih odličnjakov obšel častno četo, ki mu je izkazala čast. Nato je general stopil pred zbrane zastopnike evlinskih oblasti, pred katerimi ga je nagovoril izvrševalec banških dolžnosti dr. Bošnjak s zastopnimi besedami: »Gospod general! Velika mi je čast, ki mi jo nalaga dolžnost, da morem tukaj pred zastopniki Hrvatske in Slavonije pozdraviti odličnega generala prijateljske nam francoske vojske in francoskega naroda, pod čigar izbornim poveljstvom so junake srbske čete in hrabre legije naših dobrovoljcev izvajale ono veliko smago, ki nam je prinesla osvobo-

jenje in ujedinjenje. Gospod general! Pozdravljajoč vas ne morem da ne bi hkratu, ko vam izrekam hvalo za vašo junaka dela, izrekel tudi naše najprijetnejše čestitke k visokemu odlikovanju, s katerim vas je počastilo Nj. kr. Vis. regent prestolonaslednik Aleksander, ko vas je imenoval za vojvodo naše vojske. Gospod general! Še enkrat pozdravljeni s priščinim dobrodoščilo in prisrčnim - živeli! Vsi prisotni so z navdušenimi vzkliki spremljali govor dr. Bošnjaka, ki ga je general poslušal z veliko pozornostjo ter mu od časa do časa pritrjeval. General se je za sprejem zahvalil z iskrenimi besedami ter je omenjal, da so Hrvati v Franciji zelo dobro znani po svojih velikih zgodovinskih delih, katere so bila v preteklosti zapisana v zgodovino s slatimi & kani. Hrvati so dobro znani francoskemu narodu po svojem banu Jelačiću, pod čigar vodstvom se je rešila Avstrija pred Madžari. V onem času bi Avstrija s svojim Francom Jozipom propadla, da ni bilo Hrvatov. Toda Avstrija je v zahvalo prepustila Hrvatsko Madžarem in jo tako zopet pustila v nadaljnem suženstvu. Veseli se, da sta francoski narod in njegova vojska pomagala k osvobojenju tega plemenitega naroda ter k zedinjenju z ostalimi istokrvnimi brati Srbi in Slovinci. Hrvati naj bodo prepričani, da francoski narod ne dela nobene razlike med istokrvnimi brati, ker so simpatije francoskega naroda enake napram vsem. Ta govor generala Francheta d'Esperay je bil sprejet z velikim navdušenjem, godba pa je zaigrala francosko himno.

Na povabilo dr. Bošnjaka je odšel general Franchet d'Esperay v kolodvorsko čakalnico, kjer ga je prisrčno dobrodoščilo pozdravil mestni župan inž. Heinzel, ki mu je ob tej priliki izročil z imenom album mesta Zagreba

ter je k dar generala posebno vzradoval. Ko mu je dr. Bošnjak predstavil vse prisotne odličnjake, se je general s njimi razgovarjal nad pol ure, povprašujoč za razmere mesta Zagreba. Ob tej priliki je izrazil svoje občudovanje, ker mu ni moglo zaradi zanesitve na postavljanju ostati tudi nekoliko časa v Zagrebu, o katerem ima najlepše vtise. Čustvom svojo simpatijo za mesto Zagreb je dal posebno izraza v razgovoru s mestnim zastopnikom Kresičem. Ko se je približal čas odhoda, se je general prisrčno poslovil od dr. Bošnjaka in vseh prisotnih ter je odšel na peron, kjer ga je občinstvo še enkrat navdušeno pozdravilo, medtem ko je godba svirala francosko himno. General se je posebno toplo zahvalil dr. Bošnjaku za iskreni sprejem, nakar je odšel v vlak, kjer se je pojavil na oknu vagona in se razgovarjal z armijskim poveljnikom generalom Vasičkom. Medtem ko je častna četa defilirala mimo vlaka, se je prišel vlak pomikati med navdušenimi vzkliki občinstva dalje. General je odzdravljaj ter vzklikal »Živeli! Mestnemu županu je pri odhodu še vzkliknil: »Posebna hvala za lepi dar!«

— d Ljubljana, 10. februarja. Na svojem povratku iz Beograda v Pariz je včeraj 9. t. m. ob 5. popoldne prispel »simptomski« orijentacenijski vlakom v Ljubljano znameniti francoski general, nekdanji generalissimo na solunski fronti Franchet d'Esperay. Na glavnem kolodvoru so ga pričakovali vodja deželne vlade g. dr. Leonid Pita mić, general Gjorgje Dokić s častniškim zborom in mag. ravnatelj g. dr. Milj. Z arnik kot zastopnik mestne občine, kakor tudi zelo številno občinstvo. Pred peronom je stala častna četa 40. pešpolka z godbo dravske divizije. Pri odhodu je godba pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina zasvirala francosko maršaljevo. Generala sta pri izstopu z vlaka pozdravila general Dokić v imenu vojaštva in dr. Leonid Pita mić v imenu deželne vlade. Franchet d'Esperay je nato pregledal častno četo, katere poveljnik kapetan Milivoje je bil je generalu podal raport v francoskem jeziku. Nato se je general iskreno in dolgo razgovarjal z Dokićem in dr. Pita mićem, kakor tudi s svojim starim znancom s solunske fronte, polkovnikom Dušanom Markovićem, sedanjim poveljnikom dravskega artiljerijskega polka. Polk. Marković je bil sivočelna dedeljen generalnemu štabu. General Franchet d'Esperay je izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad prekrasnim sprejemom v Beogradu, na Kosovu in posebno v Sarajevu, kjer se je že enkrat pred 22 leti mudil. Javil je, da ga je sedaj iskreno veselilo v Sarajevu, ko ga je sprejel jugoslovanski general Hadžić. Zanimal se je tudi za prilike v Sloveniji in je izrazil nado, da poseti v kratkem tudi Ljubljano. Ko je vlak odhajal, je godba zasvirala maršaljevo.

Glasovi iz Koroške.

— Celovec. (Nemška brezsvetnost.) Oskrbniki veleposredstva nemških graščakov so začeli naravnost zveržensko postopati proti vsem gozdarjem in najemnikom, ki so javno v plebiscitni dobi pokazali, da so za Jugoslavijo. Posebno iz Sel in Slovenjke Plajperga prihajajo obupni klici. Gozdni čuvaj Ortov, 63 let star, je služboval nepretrgano 47 let, sedaj so ga brez vsake odpovedi in brez vsake odškodnine odpustili iz službe in spodili iz stanovanja. Letos je na Koroškem zapadlo posebno veliko snega in je izredno huda zima. Nemški oskrbniki pa neusmiljeno mečejo cele družine celo take, ki stejejo nad deset glav, brez vsakega povišja in naravnost proti določilom senferske pogodbe v najhujši zimi na česte. Ko je neki česar, katerega ro tudi brez vsakega povišja odstavili, vprašal po vzroku, so mu odgovorili, da že sam ve. Ljudstvo je vled tege preganjanja vse obupano in hudo razburjeno. Od Jugoslavije, za katero toliko kremenitih značijev sedaj trpi, pa bi bila velika nevaležnost, če jih ne skuša še hujšega preganjanja rešiti za enkrat z represalijami, ki bodo vsaj za nekaj časa gotovo zalegle.

— Bistrica v Rožni. (Nemški strahovi.) V nedeljo dne 2. jan. t. l. je prišla majhna slovenska družba iz Borovlj v St. Janž v gostilno »Pri Tišlerju«. Dijak Novak gojlega mati je tu doma, je šel s svojo sestro obiskat Slemcevo; dr. Mišič in dr. Savlčar pa sta z drugimi ostala v gostilni. Tedaj pride osem moč močna orožniška prutlja z Bistrice in zasede popolnoma vojaško sprva Slemcevo hišo; ko pa tam ni nima uspeha, da bi odkrila kakor zaroto, pa zasede gostilno, češ, da je v njej tajno zborovanje. Trgovce Hans Wernig iz Borovlj je bil namreč družbo videl in je takoj šel na Bistrico naznaniti, kaka nevarnost preti republikli Avstriji, ker sedi pri »Tišlerju« za pečo par Slovencev in Slovinci. Orožniki so se kmalu prepričali, da jih je nemčurski trgovec iz Borovlj potegnil, vseno pa so odvedli v zapor dijaka Novaka, češ, da je pri Slemcu hujskal. To je svoboda v Avstriji! Kako pa postopate z Nemci v Jugoslaviji!

— Ljanska Sola. Dr. Lemež je svoj čas slovesno izjavil da morajo biti koroški Slovenci tekmo 40 let popolnoma pomemurjeni. Vsed tega je »Heimatsdienst« dal na vsa merodajna mesta, urade, državne in deželne, župnije in žolske vodstva tozadevna navodila. Kar v tem oziru delajo nemčurski nčtelji v žolah, da bi slovenske otroke ustrahovali in jih, ker se z lepa ne da dosoč, z grda spravili na stranpota nemčurstva, blje naravnost v obraz vsem načelom nele zdrave pedagogike, amgak sploh človekoljubja in je v narav-

nem nasprotju s stremiljenjem, da zavladajo v deželi mir. Iz vseh vasi prihajajo vesti da učitelji zahtevajo od mladoletnih, šolobveznih otrok, med pomnikom, naj slovesno izjavijo, ali se čutijo za Slovence ali Nemce. V zelo mnogih vseh so doživeli veliko razočaranja. Na Brdskih so se razen dveh otrok izjavili vsi za Slovence. Višek pedagoške neumnosti pa so dosegli nemški učitelji s tem, da po naročilu »Heimatsdiensta« zahtevajo od šolobveznih otrok, naj pred celim razredom povedo, ali so njih stariši glasovali za Avstrijo ali Jugoslavijo. Za slovensko stvar je razveseljivo, da ta način nemške agitacije in terorizma rodi vedno več slovenskega odpora.

Dneune vesti.

V Ljubljani, 10. februarja 1921.

— Naša sta se. S Koroškega nam poročajo spet o novi lopovščini dične nemškutarske dvojice Podgorce-Trunk. Že pred leti sta dala voliti v Celovcu nov odbor Mohorjeve družbe, dasi še stari obstoja in ga ima dvojica Podgorce-Trunk najmanj pravico razpuščati in spravljati s sveta. Predsednik Družbe je zdaj Trunk, ki pravilno slovenski ne zna. Podgorce seveda še imani. Može je bil v Borovljah nemogoč in je šel v pokoj. Dasi ima na Bledu svojo vilo in nekaj stotisočakov premoženja (podeželski župnik, doma iz preproste kmetijske hiše), mu to ni dovolj. V penziji hoče imeti še postransko mastno plačano službo. Najlažje pa bo na Koroškem plačala Mohorjeva družba, torej. Seveda je ta volitev novega odbora povsem nepostavna, ker je sedež Družbe sedaj vendar v Jugoslaviji, v Prevaljah. A briga to kakega Trunka, ki bi za par kron prodal celo Jugoslavijo! Stvar je namreč ta, da ima Družba v Celovcu štiri velike hiše, kar znači v sedanjih časih mnogomilijonsko premoženje. In po tem se skomina Trunkom in Podgorcem in njih nemškimi zapletenikom. Ker iz svojega kak Trunk, Podgorce že, ta je nesebičen, kar mu radi priznavamo, za narodne namene odnosno za kak list ne bo dal fika, financira svoj nemško-slovenski list najbrž iz premoženja Družbe. Mislimo, da Slovenci niso zbirali težko prisluženih kraljarjev za take ljudi in v take namene. Tukaj bo javnost, zlasti poverjeniki in dosmrtniki Družba, morala izpregovoriti odločno besedo. Stvar ima pa še drugo lice. Dr. Brejc je tega moza pošiljal kot posebnega kurirja v Pariz, ker zna nekoliko francosko in angleško, kar bi znali pač tudi drugi malo bolj značajni in zmorni moške, in ga pridelil kot specifično koroškega izvedenca plebiscitni komisiji v Celovcu. A bi bivšem g. dež. predsedniku vendar lahko marsikdo povedal, če sam tega ni vedel, dasi bi bila njegova dolžnost, da se pouči o osebah, ki jih postavlja na važna mesta, da je mož političen diletant, ne le navađen, ampak otročje-smešni diletant in šarlatant in zajedno velika, zelo gibčna »Wetterfahne«, danes hud liberal, v besedah seveda, jutri strasten klerikalec, danes najhujši Slovan, jutri bo pošiljal vse »Kranke« k hudiči, saj je v prekljanju mojster prvega reda. Srbski delegati, ki koroških razmer seveda niso poznali, so se zanesli na moza, zlasti še ker je v besedah junak kakor malokdo. Po njegovem nasvetu so odprli demarkacijsko črto, kar je bil začetek in glavni vzrok tragičnega propada Slovencev ob plebiscitu. Kadar bodo pisali poročila o krivcih, česar se sicer gotovi krogi brani vsemu štirimi, bo treba na prvem mestu imenovati Trunka in dr. Brejca, ki ga je v svoji kratkovidnosti in državniški nezmožnosti postavil na tako odgovorno mesto.

— Beg pred duševnimi poklici. Na skupščini berlinskih profesorskih organizacij se je tožilo, da število dijakov na gimnazijah zelo pada; zdaj je avstrijska učna uprava sporočila javnosti, da se je tudi na avstrijskih gimnazijah število učencev tako skrčilo, da se lahko reče: mladina beži pred duševnimi poklici. Profesorji se boje, da pade zato tudi povprečna izobrazba nemškega naroda. Roditelji in otroci so se uverili, da so duševni poklici dandanes najslabše plačani, najbolj izkoriščani in najmanj uvaževani. Specijalno uradništvo uživa trd in pičel kruh. V Avstriji s 6 milijoni prebivalcev je okoli pol mil. javnih nametščencev, tako da so vsi uradi prenapolnjeni in je napredovanje zelo oteženo. Naravno je, da majhna avstr. državnica tolike uradniške armade ne more dobro plačevati. Zato beže uradniki v druge poklice. Posledica bo, da se tudi vseučilišča osvobodijo dosejanega prevlekega navala mladine, da se duševni proletarijat zmanjša ter se v bodoče posveti duševnim poklicem le oni, ki so si vzlic materialistični struji sveta ohranili resnično poklic in veselje za idealne duševne stroke. V splošnem se vsi ljudske omike s tem ne znižajo, zakaj država uvaja nove šole realistične smeri, in mladina se posveča poklicem, ki brez grščine, latinščine in višje matematike preživljajo ljudi bolje kakor poklici iz gimnazij in vseučilišč. Izobrazbo. Temelj ljudske omike tvorijo ljudske, meščanske, obrtne, trgovske in razne strokovne šole. Nadaljno izobrazbo pa si pridobi mladina s samoučenjem, štanjem in po lav. predavanjih. Beg iz gimnazij dokazuje iznova, da so te šole temeljite reforme potrebne, zakaj šol mora biti predvsem namen — življe-

nje. Tako pišejo nem. in avstr. nemški listi. Kako so se razmere izpremenile na jugoslov. gimnazijah, nam ni znano, a bi javnost nedvomno zanimalo zvedeti.

— V St. Jurju ob Južni žel. je umrl znani slovenski skladatelj g. dr. Josip Ipavc, bivši okrajni zdravnik. Pokojnik je bil sin dr. Gustava in neke dr. Benjamina Ipavca, naših uglednih glabenikov, ki zavzemata s svojimi umotvori eno prvih mest v naši muzikalni literaturi. Pokojnik je končal svoje gimnazijske študije v Celju in se je na to posvetil, kakor njegov oče in stric, medicinski znanosti. Za doktorja je promoviral na vseučilišču v Gradcu, ter je po smrti svojega očeta prevzel njegovo mesto okrajnega zdravnika v St. Jurju. Kakor oče in stric je bil tudi on visoko glasbeno naobrazan. Glasbi je posvečal ves svoj prosti čas. Se kot dijak je ustvaril dela, ki so vzbudila splošno pozornost. Komponiral je pesmi, skladal opere in pantomime. Eno najboljših njegovih del je pantomima »Možiček«. Še pred vojno je jel bolehati, dokler ni duševno tako obolen, da ni mogel več izvrševati svojega zdravniškega poklica. Sedaj ga je smrt rešila vsega trpljenja. Dr. Josip Ipavc je živel v prvi vrsti glasbi in svojemu poklicu, za politično življenje pa se nikoli ni brigal. Pogreb bo danes 10. t. m. v St. Jurju ob Južni želznici. Bodi pokojniku ohranjen časten epom!

— Kako ravnaš z našimi ljudmi koroške oblasti? Iz Maribora poročajo: Jurij V., strežnik v mariborski bolnici, je hotel obiskati svojce v bližini Celovca ter si v to svrhe nabaviti vse potrebne dokumente. Do Pliberka je prišel popolnoma brez vsakih zaprek, med Pliberkom in Sinčevsjo pa je pristopil k njemu neki človek, ki se je legitimiral kot detektiv »Heimatsdiensta« ter zahteval dokumente. Ko mu je pokazal strežnik vse svoje pravilno opremljene dokumente, mu jih je detektiv vzel, ga priče zmerjati, na prihodnji postaji pa ga je oddal trem orožnikom, ki so ga uklenili ter med zmerjanjem odgnali tri ure daleč v Pliberk k sekretarjatu »Heimatsdiensta«. Tam so ga zopet omerjali, pretepli, vzeli mu ves denar v znesku 57 dinarjev, nato ga pa vklenjenega vrgli v vlažno temno sobo, kjer je moral ostati do drugega dne. Ob 10. dopoldne so prišli k njemu zopet trije orožniki s puškami in nasajenimi baloneti, grozili mu z revolverji ter ga psvalje odgnali v najhujšem mrazu peš do tri ure oddaljene jugoslovanske meje. Tam so ga potem spustili. — Tako nečuvno postopajo nemške oblasti na Koroškem z mirnimi našimi potniki, ki nimajo drugega greha na sebi, kakor da so — Jugoslovani. Dobro bi bilo, če bi se jim vračalo z naše strani milo za drago.

— Iz poverjenstva za socialno skrbstvo. Za upravnega nadzornika v VIII. čin. razredu pri poverjenstvu za socialno politiko v Ljubljani je imenovan Ivan Sedlar, dosedanjí upravnik pri tem poverjenstvu. Za oblastvenega inšpektorja dela v Mariboru v činu sekretarja I. razreda je imenovan inž. Dragotin Kuhc iz Ljubljane, za sekretarja II. razreda pa dr. Marij Krmpotič, dosedanjí referent bežnega odseka v Ljubljani. Za sekretarja III. razreda v oddelku za zaščito dece v Beogradu je imenovana ga. Cirila Pleško - Stebičeva.

— Tako je prav! »Cillier Ztg.« javlja na čelu lista, da bo odšel na ukaz oblasti vporebljiva za kraje kakor tudi za ulice in ceste po mestih in tržih službena, to je slovenska imena. Ali bo list sedaj spremenil tudi ime v »Cillier Zeitung«?

— Železničarski kurz v Ljubljani. Kakor poročajo iz zanesljivega vira, se s 1. marcem t. l. otvori v Ljubljani kurz za železničarje.

— Iz profesorske službe. Gimnazijski ravnatelj v Kranju Ignacij Fajdiga in profesor na realni v Ljubljani Alojzij Tavčar sta dobila naslov in značaj vladnih svetnikov.

— Ljudsko štetje. Ok. popisni komisariji za Ljubljano in Spodnjo Šiško se vabijo, da predložijo ves popisni material v občinahski dvorani mestnega magistrata (srednja hiša — I. nadstropje) po sledečem redu. Dne 11. februarja 1921: od 8. do 9. ure komisarij I. okraja; od 9. do 10. ure komisarij II. okraja; od 10. do 11. ure komisarij III. A okraja; od 11. do 12. ure komisarij III. B okraja; od 2. do 3. ure komisarij III. C okraja; od 3. do 4. ure komisarij IV. A okraja; od 4. do 5. ure komisarij IV. B okraja. — Dne 12. februarja 1921: od 8. do 9. ure komisarij V. okraja; od 9. do 10. ure komisarij VI. okraja; od 10. do 11. ure komisarij VII. okraja. Opozorja se, da imajo nekateri g. popisni komisariji nekaj popisnega materiala že na magistratu, katerega so stran-

ke same predložile, s katerim pa bodo morali svoj popisni material še naknadno izpopolniti. Kdaj se bo skupno pregledal ves popisni material posamičnih popisnih krogov, se bo pravčasno naznanilo.

— V pokoj je stopil podpolkovnik Davorin Zunkovič, znani naš pisatelj, ki se bavi z raziskovanjem slovenske preteklosti. Nedavno je bil imenovan za poveljnika okrajne komande v Osijeku.

— Za ravnatelja učiteljske v Mariboru je imenovan profesor Matija Pire, ki je že doslej uspešno vodil ta zavod.

— Za orožniškega poveljnika v Ptaju je imenovan orožniški podporočnik Martin Zmave, brat profesorja dr. Jakoba Zmave. Zmave je služil kot orožnik dolga leta v Čajnici v Bosni, kjer si je s svojim koncilijantnim postopanjem pridobil uvaževanje in spoštovanje med ondornim srbskim ljudstvom.

— Imenovanje. Minister pravde je imenoval v računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Ljubljani: rač. svetnika Milana Paterinstra za višjega rač. svetnika in rač. revidenta Vladimir Deklevo za rač. svetnika.

— Glas iz občinstva. Prejeli smo in priobčujemo: »Nekateri hišni gospodarji zlorabljajo brezvestno neredbo o povišanju najemnine. Dočim dovoljuje ta naredba, da se najemnina poviša za 60 odstotkov pri stanovanjih in za 100 odstotkov pri obrtnih lokalih, so jo povišali nekateri hišni posestniki pri stanovanjih do 175 odstotkov, pri obrtnih lokalih pa čez 300 odstotkov. Tudi se ne ozirajo na to, da se sme najemnina povišati le po stanju 1. julija 1914. Za povišanje najemnine so si ustvarili popolnoma drugo podlago, ki ni dopuščena. Mimo tega pa skušajo naprtiti najemnikom še razne doklade v podobi popravljenih stroškov itd. To kratko in malo ne gre. Najemnikom svetujemo, da take brezvestne hišne gospodarje, ki se ne boje ne božje kazni, ne ljudske sodbe, naznanijo stanovanjskemu uradu, njih imena pa priobčijo v listih. Taki oderuhi in pijavke sodijo na sramotni oder.«

— Dvasetdinarski bankovci in goljufivi špekulant. (Uradno). Sprčo sklepa Narodne banke, da se potegnejo iz prometa 20dinarski bankovci, razširajo brezvestni agenti in špekulanti med ljudstvom vesti, da bodo ti bankovci razveljavljeni in da se ne bodo več menjali. Na ta način povzročajo med narodom paniko in se okoriščajo z razburjenjem tako, da odkupujejo bankovce za nizke cene. Vse te razširjene vesti so tendenciozno izmišljene in se uradno demantirajo. Prebivalstvo naj bo uverjeno, da se bo izmenjava bankovcev izvršila do konca, kakor to zahtevajo interesi države in vsega prebivalstva. Proti onim, ki brezvestno trgujejo z bankovci, se bodo uporabile najstrožje naredbe in v zakonih določene kazni.

— Nova odvetnika v Mariboru. Iz Maribora poročajo: V Mariboru se je naselil najprvo iz Trsta, kasneje pa iz Velikovec in Celovca izgnani odvetnik dr. Jan. V kratkem se preseli v Maribor tudi znani tržaški odvetnik dr. Kimovc. Oba otvorita v Mariboru svoji pisarni.

— Služba okrajnega zdravnika. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrajnega zdravnika za zdravstveno okrajno metliško. Interesenti se opozarjajo na ta razpis v uradnem listu.

— Razpis službe. Generalna inšpekcija voda v Ljubljani razpisuje službo tehničnega pomožnega uradnika. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

— Prijava za hladilnične celice. Vse stranke, ki reflektirajo na lastno shrambo (celico) v bodoči ljubljanski hladilnici, naj to nemudoma javijo pisмено s točnim naslovom mestnemu tržnemu nadzorstvu. Pripomni naj se tudi, za katero blago bo služila shramba, in v kakšni maksimalni množini se bo do dotično blago deponiralo v hladilnici. Mesarji naj javijo, ako reflektirajo na prostore za soljenje mesa in izdelovanje klobas ter navedejo množino blaga, ki ga hočejo dnevno izdelati.

— Govori o trpljenju Kristovem se bodo vršili v tem postnem času vsak petek ob 7. zvečer v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti. V nedeljo ob 8. popoldne je govor o sv. pismu, pri katerem je dovoljeno staviti vprašanja.

— Dražba zaplenjenih konj. V soboto dne 12. februarja t. l. se vrši ob 3. popoldne dražba zaplenjenih konj na Zelenem hribu poleg dolenskega kolodvora.

— Napadi v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Na pustni torek je ob 20. napadel neznanec v Kopališki ulici Josipa Finkerja, karmoseka in nameščena Frana Kaiserja, ko sta se vračala domov. Neznanec se je bil skril za drevesom in je z velikim nožem prizadel Finkerja težko rano na glavi, Kaiserja pa je ranil na roki. Napadence štumta, da je napadalec identičen z neklim človekom, s katerim sta popivala v gostilni »Domovina« in ki je tamkal ostal dolžan 20 K. — Neznanec so zopet napadli carinskega uradnika Nepomuckega, na katerega so oddali pred kratkim 7 strelcov, ki pa k sreči niso

zadeli. Tokrat je bil oddan nani zopet strel, najbrže zopet iz karabinke. Nepomucki je sedel na verandi vile Alois in mu je krogla prodrla nogo. Odpuhali so ga v javno bolnico.

— Saurta železniška nesreča. Na progi južne železnice med postajama Zagorje - Litija pri kilometru 390 je v nedeljo, 6. t. m. po noči povozil vlak šte. 44 progovnega čuvaja Jaroslava Nejedleja, rodom Čeha, vračajočega se proti domu. Nejedelj je bil ves razmesarjen in na mestu mrtve.

— Roparski napadi na deželi. V zadnjem času se je po deželi silno razpaslo razbojništvo in roparstvo. Roparski napadi se kar ponavljajo, posebno v okolici Litije. Drzen in naravnost divji roparski zločin so na pustni ponedeljek izvršili štirje. V ženske preoblečeni tolovaji v Smartnem pri Litiji. Ugledni posestnik in mesar Ivan Rohavc je omenjenega dne s svojo ženom odšel na lovski ples v Litijo, puščajoč doma svoje otroke z varuhinjo. Proti 11. uri ponoči so v Rohavsovo hišo priložastili kot »maškare« napravljeni štirje lopovi, ki so počeli povsod temeljito brskati in iskati denar, zlatino in druge dragocenosti. Odnegli so 30.000 gotovine in velikansko množino zlatnine, srebrnine in drugih dragocenosti. Škodo cenijo skoro na 100.000 K. — Pred dnevi so pa trije roparji napadli pri Kresnicah ob juž. žel. železniškega čuvaja Ivana Grilija iz Moravč ter mu odvzeli iz žepa denarnico z 1900 K gotovine.

— Zagrebški žeparjem je 5. t. m. prišel v roke nadkomisar pov. za

soe. skrbstvo dr. Anton Mrak. Na zagrebškem južnem kolodvoru tik pred odhodom vlaka mu je žepni tat na rafiniran način izmaknil iz žepa listnico s prilično 1500 K gotovine in raznimi drugimi dokumenti.

— Ubój v Doiskem. Delavec Bernard Franc iz Zaloga št. 21 je bil v noči 31. januarja t. l. ubit na cesti pred gostilno Rudolfa Zupančiča v Doiskem. Ker se je Bernard v gostilni prepiral, so ga postavili na cesto. Tudi njegov nasprotnik, posestnikov sin Franco Zupančič p. d. Bukov se je odstranil iz gostilne. Kmalu zatem je bilo čuti na cesti tri strele iz puške. En strel je šel Bernardu skozi desni kolik, čreva, mehur in levi kolik. Bernard je podlegel tej težki poškodbi. Kot uboja sumljiv je bil aretiran Franco Zupančič.

— Tatvina na pošti v Grahovem. Na svečenični praznik 2. t. m. okoli pol dneva je izginilo iz odprte poštne blagajne 12.300 K na pošti v Grahovem pri Cerknici. Poštna upraviteljica gđ. Jožica Bizjak je šele pri zaključku zapazila primanjkljaj. Javila je naslednjega dne orožnikom v Cerknici zaodvati za storilec in so aretirali 31letnega Ljudevika Bavdeka, mizarskega pomočnika, ki je stanoval v hiši poštne urada. Bavdek je zlasti sumljiv te tatvine, ker je na Blokah v Novi vasi v Lavričevi gostilni skušal zamenjati dinarski tisoček.

— Smrtina kosa. V Trbovljah je umrla posetnika soproga ga. Marija Per. Blag ji spomin!

Nainovejša poročila.

PREHODNE ODREDBE DO USTAVE.

— Beograd, 9. febr. »Pravda« priobčuje besedilo prehodnih določb k ustavnemu načrtu, ki naj veljajo tako dolgo, dokler se ustava definitivno ne sprejme. Vlada se je s tem načrtom bavila v več sejah ter ga je končno sprejela na seji ministrskega sveta dne 7. t. m., kakor ga je predložil posebnih, s tem delom pooblaščenih odsek. Člen prvi se bavi z zakonodajo za oni čas, da ustavotvorna skupščina še ni izdelala ustave. Člen drugi obsega prisego regenta Aleksandra na ustavo, člen tretji prisego poslancev. Člen četrti določa rok 15 dni po sprejemu ustave, da se skupščini predlože vse dosedanje naredbe. Člen peti obsega zaščito uradnikov z vseučiliško izobrazbo proti odpustitvi. Člen šesti razširja zakone bivše kraljevine Srbije o državnem svetu, proračunu, centralni upravi, ministrski odgovornosti itd. na vso kraljevino. Člen sedmi določa, da ostanejo do končne ustavne ureditve pokrajinske oblasti v dosedanjih obliki s kraljevskim namestnikom na čelu ter z referenti in šefi za posamezne upravne stroke, vendar so te pokrajinske uprave odrejene ministru za noiranje zadeve. Kraljevske namestnike je smatrati za uradnike. Po sprejetju ustave se izvrši prehod iz sedanjega stanja v ustavno stanje, tako da bo to delo končano tekom treh let, od dneva sprejetja tega načrta naprej, pri čemer bodo posebne komisije prevzele posel nove ureditve. Člen osmi določa, da ostanejo predsedniki sodišč na svojih dosedanjih mestih ter določa organizacijo kasacijskega sodišča, ki naj ima 21 članov in sicer 7 za Zagreb in Slovenijo, 9 za Beograd, 3 za Sarajevo in 2 za Podgorico.

NEMČIJA SE NE UDELEŽI LONDONSKE KONFERENCE?

— Pariz, 9. febr. Listi se bavijo obsežno z vprašanjem, kak bo odgovor Nemčije na povabilo za udeležbo pri konferenci v Londonu. »Petit Journal« izjavlja, da bi bila odklonitev vabila nevarna igra. Zavezniki privoljujejo, da zaslišijo nemške delegate o modalitetah v dodatnih odredbah, ne morejo pa dovoliti nikakega odmikanja od pogodbe. Vsak nespameten odgovor bi se smatral za odklonitev in sledile bi posledice. Drugi listi menijo, da se bo dala vlada pod pritiskom nacionalističnega časopisa zavesti do formalne odklonitve. Pariz, 9. febr. Nemška javnost kaže svojo ogorčenost zlasti proti Angležem. Te dni so v Berlinu demonstrirali proti oficirjem angleške misije, kjerkoli so se pokazali na ulicah.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Opera:

Četrtek, 10. febr.: Potop. Gostovanje hudožestvenega teatra. Izv. Petek, 11. febr.: Tri sestre. Gostovanje hudožestvenega teatra. Izv. Sobota, 12. febr.: Tosca. Red E. Nedelja, 13. febr.: Fra Diavolo. Izven. Ponedeljek, 14. febr.: Koncert Josep Rihavec in Ciril Lilar. Izven. Predstava »Tri sestre« (gostovanje hudožestvenega teatra) v petek 11. februarja t. l. začnjenja ob pol 8. zvečer. — Otroških in ljudskih dram. in operetnih predstav si žele mnogi naši dopisniki, češ da ruskih predstav marsikdo ne razume in gmotno ne smore.

Zakaj bi se ne igralo ob sobotih in nedeljah popoldne ob znižani ceni? Mladina in širše vrste ljudstva hrepene po gledal. igrah; gledal. blaginji bi bilo tako predstava gotovo tudi koristna.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Naznanjamo vsem pevcem in pevkam, da se od petka, dne 11. t. m. zopet prične redne pevске vaje in sicer za moški zbor ob 8. uri zvečer, za ženski zbor pa ob 6. uri zvečer. Ker imamo v programu nova slovenska glasbena dela in važne koncertne izlete, prosimo vse dosedanje, pa tudi one pevce, kateri do sedaj niso nastopili, da se pevkah vaj z obiljajno vestnostjo zopet vdeležujejo. Odbor.

Gospodarske vesti.

— Izplačevanje začasnih priznanj. Finančni minister je odredil, da se čimprej prične izplačevanje začasnih priznanj izpod 1000 K, izdanih povodom odreditve 20% avstro-ogrskih bankovcev pri žigosanju.

BORZE.

— d Zagreb, 9. febr. Devize (veza-
mo): Berolin 241—244, Italija, izpla-
čilo 539—541, London izplačilo 665 do
570, N. Jork, ček 147.25—149, Pariz iz-
plačilo 1040—1050, Praga 188.50—190,
Švica 2350—0, Dunaj 21.25—21.35. Va-
lute: dolarji 146.50—147.50, avstrij, kro-
ne 25—26.50, carski rublji 60—70, fran-
coski franki 1000—1010, napoleonor
482—485, nemške marke 237—238, rom-
leji 0—202, italijanske lire 520—525,
sekoslovaške krome 175—0.

— d Curli, 9. febr. Devize. Berlin
10.30, Holandija 11.50, Newyork 616,
London 24.01, Pariz 44.30, Milan 22.50,
Praga 7.90, Budimpešta 1.15, Zagreb
4.60, Bukarešta 8.50, Varšava 0.80, Du-
naj 1.60, avstrijske krome 1.10.

— d Praga, 9. febr. Devize. Am-
sterdam 2688.50, Berlin 129.25, Curli-

1263.50, Milan 283, Pariz 557, London
302, Newyork 77.75, Beograd 210.50,
Bukarešta 106.75, Sofija 95, Dunaj
10.75, Varšava 9.12, Zagreb 52.37, Bu-
dimpešta 14. Valute. Nemške marke
129.25, švicarski franki 1258.50, ita-
lijanske lire 280, francoski franki 551,
angleški funti 300, ameriški dolarji
75.75, jugoslovanski dinarji 201.50, rom-
unski leji 106.75, bolgarski levi 90.75,
avstrijske krome 10.75, poljske marke
8.12.

— d Dunaj, 9. februarja. Devize.
Amsterdam 238.50—239.50, Zagreb
469—473, Berlin 1167—1173, Budimpe-
šta 127.50—129.50, Bukarešta 937.50
do 947.50, London 2720—2740, Milan
2515—2535, Newyork 698—707, Pariz
4970—5010, Praga 887—893, Sofija
845—855, Varšava 86—88, Curli
11.325—11.375. Valute. Ameriški do-
larji 698—702, bolgarski levi 820—830,
nemške marke 1165—1171, angleški
funtji 2715—2735, francoski franki
4955—4995, italijanske lire 2505—2525,
jugoslovanski dinarji 1875—1895, polj-
ske marke 87.60—89.60, romunski leji
927.50—937.50, carski rublji 315—321,
švicarski franki 11.275—11.325, češko-

slovaške krome 886—892, madžarske
krome 126.80—128.80.

Turistika in sport.

— Drsalna tekma na Bledu se odloži
na poznejši čas.

— Slovenskim sankočem! V nedeljo,
13. t. m. se vrše na umetnem sankališču
»Belvedere« v Bohinjski Bistrici po dai-
šem promoru zopet sankališke tekme in si-
cer to pot prvič tudi za prvenstvo Slove-
nije in Jugoslavije. Pred vojsko so se me-
riti slovenski sankočci na tem polju s tek-
movci svetovnega slovesa. In ne samo,
da so častno odrezali, tudi zmagali so nad
njimi. Zato se nadeja »Sportna zveza«, da
se bodo tudi letos dosegli pri tej tekmi ča-
sti, ki ne bodo dosti zaostajali za doseda-
njimi rekordi. Da pa je to mogoče doseči,
pozivlja vse stare, preizkušene slovenske
bojevnike na tem sportnem polju, da se
po možnosti polnoštevilno udeležijo raz-
pisanih tekem. To je tem bolj želeli, ker bi
bila to vzpodbuda za naš naraščaj, ki se bo,
sledče vzhledu starih, izvešbal gotovo v
kratkem toliko, da bo mogoč, ko se ublaže
mednarodni odnosi, častno zastopati naš

narod tudi na tekmovanjih izven svoje
domovine, oziroma države.

Sportna zveza.

— Končne izide sankaliških tekem v
Bohinjski Bistrici razglasi tekmovalno
vodstvo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 3. po-
poldne v hotelu Marka. Prvokom se ob
tej priliki razdelje tudi diplome in častni
znaki v smislu razpisa tekem. V istem ho-
telu se vrši nato zabavna sportna prire-
ditev, katere prebitok je namenjen spopol-
nitvi zimskosportnih naprav v Bohinju.

— Vremensko poročilo iz Bohinja dne
8. februarja 1921 ob 12. Temperatura ob
7. zj. plus 1° C. Barometer se počasi, a
stajno dviga. Nebo oblačno. V dolini sku-
pa 51 cm snega, v višinah nad 1000 m pa
1 meter in več. Kakovost snega: prsiš.
Sanitac. idealen. Snuka ugodna; skakalni-
ca urejena; sankališče »Belvedere« 600 m
tehnično popolnoma dogotovljenih. Vež-
banje od četrtka, dne 10. t. m. naprej v
dopolndskih urah dovoljeno; popoldnevi
so določeni za popraviljanje nastalih teh-
ničnih napak.

Društvene vesti in prireditve.

— Proforsko društvo, sekcija
Ljubljana, bo imelo v ponedeljek 14.

t. m. ob 15. v risalnici tukajšnje prve
državne gimnazije sestanek, na kate-
rem bo administrativni referent pri viš-
jem šolskem svetu g. dr. St. Majcen
poročal o preureditvi služinskih odno-
sev in prejemkov srednjih šolskih profe-
sorjev v Sloveniji. — O d b o r.

— Realno podporno društvo v
Ljubljani ima 17. februarja t. l. ob 17.
v tukajšnji realni posvetovalnici svoj
redni letni občni zbor.

Polzvedbe.

— Našla se je na Gospodarski ce-
sti vočja vsota denarja. Dobiti je na
Bellevueju I. nadstropje, levo.

— Oseba, ki je v torek na Sokolovi
maškarni v Narodno domo vzel elvo
alaska - bo iz garderobe v sobi Nar.
soc. zveze naj isto tam takoj vrne, ker
je znana. Stori se bo postopalo sodnijs-
kim potom.

Glavni urednik:
Rasto Pustostemšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Prodaja zlato uro

z dolgo verzičo. Naslov pove upravo
Slov. Naroda. 1000

Prodaja se moška črna povzračna suknja
(Oberrock) po zelo nizki cen. Polzve
se lahko vsak čas. Kolizej soba št. 19,
Gospodarska c. 13. 997

Jšcem v najem kako boljše
gostilno ali kako manjšo trgovino.
Tudi kupim, najraje kje na
deželi. Ponudbe pod »Dobra gostilna/
961« na upr. Slov. Naroda. 981

Korespondenca! Mlada,
vesela
gospodična želi živahne korespondence
z inteligentnim gospodom. Ponudbe pod
»Slovenka 1008« na upravništvo Slov.
Naroda. 1008

Spalna soba
v teški laški renesanci in nekaj dru-
gega pohištva je naprodaj na Olincih
37 ob Tržaški cesti. 962

— Elegantno novo pohištvo
tjedilnica (in obednica) je naprodaj za
90.000 K. Naslov pove upravništvo
Slov. Naroda. 944

Zelo lepe obrezane ciprese
za grobove, vrtno ograje (visočine 1 do
2 m) se samo v večjih množinah od-
dajo. Naslov pove upravništvo Slov.
Naroda. 942

Klavirje, godala, loke,
pihala in potreb.
ščine. Strune na
dubrobo in de-
belo. Speciali-
tete: Reliance,
Black Ends, Elite itd. Popravila iz prve
roke, strokovno in cen. A. Mušič,
Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Prodaja se vinarna
v sredini Maribora z 2400 hl zaloge
in transportnih sodov z vso kletarsko
pisarniško opremo. Dopisi pod
»Vinski trgovec 1921« Maribor I.
pošto ležeča. 931

Zanesljiva hotelska sobarica

se sprejme za 1. marec. Pismene
ponudbe na upravo ho-
tela. Ljubljana. 989

Prodaja se tehnična z uteži mi,
istotam se prodaja tudi popolnoma nov
damski žalni klubok. Naslov pove
upr. Slov. Naroda. 999

Primerno nagrado dam ti-
stemu, kdor mi pove za eno sobo v
mestu, primerno za delavnice.
Ponudbe pod »Najino rabim 1006« na
upr. Slov. Naroda. 1006

Izurjeno strojepisko,
popolnoma zmožno slovenske in nem-
ške stenografije e sprejme Jugoslovanska
inžirska podjetje v Mariboru. 959

Mlad strojni inženir z večletno
praksno (govori več jezikov) isče pri-
merne stalne službe. Ponudbe pod
»Strojni inženir 972« na upravništvo
Slov. Naroda. 972

Večja množina dobro ohran-
jenih sodov, lesenih in železnih,
se prodaja po ugodni
ceni. Golob & Ko., tovarna kem.
izdelkov, Vič. 991

V trgovino z mešanim
blagom na
deželo se sprejme prodajalica, sta-
rejša prvovrstna moč, vajeno dobrih
poštenih staršev, ter starejši klapci
k enem konju. Nastop lahko takoj.
Istotam se kupi enovprežni voz na pe-
resih (zapravljenček). Ponudbe pod »Na
deželo 1007« na upr. Slovenskega
Naroda. 1007

Trgovski lokal
na najprometnejši ulici v Mari-
boru, na novo urejen, z velikim
skladiščem, se takoj odda. Ponu-
dba na anonimni in informacijski
zavod VEDEŽ, Maribor, Slo-
venoka ulica 6. 1002

Prodaja se srebrna jedilna orodja.

nastavki, kozarci, steklenice za vino,
vrčki, namizno priblje, aparati za pivo
in druge potrebščine za restavracije.
Naslov pove upravništvo Slov. Naroda.
1005

Urtnarji! Vam ki ste mero-
dajci, dajni za presojo
dobrih semen, sporočamo, da so nam
pravkar iz Inozemstva dospela semena.
Oddajemo jih z največ mogočo garancijo.
Cenik pošljemo na zahtevo. Trgo-
vina s semeni, Sever & Zamo,
Ljubljana, Wolfova ul. 12. 787

Vodja pisarne
zmožen angleške korespondence ter
več drugih jezikov, dober poznavalec
svetovnih trgov, želi vstopiti k večji
družbi, katera se bavi s kupci in
svetovnem trgu. Naslov takoj. Ponu-
dba pod »Svetovni trg 956« na upr. Slov.
Naroda. 956

Imam na zalogi več sto hektolitrov izbornega
rdečega dolenjca
leta 1920 & K 19 za 1.
Milko Jesih
vel. trgovina vina, Rudnik - Ljubljana. 821

Občinska hranilnica v Postojni
sprejme takoj
v hranilničnem knjigovodstvu popolno izvežbanega uradnika.
Plača in drugo po dogovoru. Prošiti, ki imajo v Julijki Benečiji svojo domovinsko
pravo in da so zmožni poleg slovenščine tudi italijanskega jezika, imajo prednost.
Ravnateljstvo. 960

Redka prilika za gostilničarje in trgovce.
Vsed rodbinskih razmer se prodaja posvetilo, enonadstropna hiša z gostil-
niško koncesijo s 5 sobami, kuhinjo, jedilna shramba, klet in pripraven lokal za
trgovino, živinski hlev, vinskih, kozolce z d. em. kletima, skedenj in soba za
rokodelce. Zraven se drži 1/4 orala sadonosnika, travnika in 1/4 orala gozda,
5 minut oddaljena njiva, 2 1/4 orala. Nahaja se v vasi pri župnijski cerkvi in ni
nobenega trgovca, vse v najbližjem stanju. Cena 335.000 kron. Natančneje
poročila pošto ležeča št. 335. Poljčane, Stajersko. Znamke priložiti. 955

delniške družbe hranjskih parnih opakaren kmetu
po ugodni cen. Pomožbe na upravništvo Slov. Nar.
pod »DELNICE 878«.

ZALOGA BAKRA
pločevine, torila, kotli, paličevje, žice, cevi, neti.
Svinčene cevi, kositer, cin za lotanje.
Prevzamemo naročila po meri za bakrene po-
luizdelke, aluminij, medenine in druge kovine,
bakrena lokomotivna ložišča in druge želez-
niške potrebščine.
Brizgalnice proti peneperli! Desilnični aparati za žganje.
D. d. za promet kovinama
Zugmayer & Gruber
Zagreb, Akademski trg 1. Tel. 221.
V Jugoslovanski edina prodaja matične hiše Georg Zug-
mayer & Söhne, Metallwarenfabrik, Wien-Waldegg, Ust. 1810.

Prodaja hišo z vrtom,
njivo, sadnim vrtom ter nekaj gozda v
Laškem pri Celju. Posredovalci izklju-
čeni. Marija Pohl, Laško pri Celju. 954

Avto
v dobrem stanju, samo novejši
type ter prvovrstne znamke
se kupi.
Ponudbe z navedbo cene, moči in el.
stema je poslati pod »Avto 3/4/90«
na upr. Slov. Naroda. 990

Trgovski sotrudnik

z dobrim pomožnim izpovedalom
želi službe v trgovini v m. ali na
deželi. Nastop lahko takoj. Ponudbe
pod »Trgovski pomočnik 996« na
upr. Slov. Naroda. 996

Prodaja lesa
V Kočevski Reki se odda najvišjemu
ponudniku 3—4000 smrekovih in ne-
kaj 3000 bukovih debel. Ponudbe v
Ljubljani do 25. februarja na Josipa Ja-
kličev v Kočevju št. 241. 929

Trgovina, postojna in nekarna pri
Celju na prodaj, 5 stan. sobe, vrt,
hiša za nekarno, postojne, jedilnice,
keglje, 3 1/2 orala zemlje z živini in
mrtvim fondus, 6 s h pohištvo in vse
blago za K 730.000. Posr. vake vrste
posredstva. Karol Drexler, Celje.
Dejelo ulice 8. 982

Imam na zalogi več sto hektolitrov izbornega
rdečega dolenjca
leta 1920 & K 19 za 1.
Milko Jesih
vel. trgovina vina, Rudnik - Ljubljana. 821

Občinska hranilnica v Postojni
sprejme takoj
v hranilničnem knjigovodstvu popolno izvežbanega uradnika.
Plača in drugo po dogovoru. Prošiti, ki imajo v Julijki Benečiji svojo domovinsko
pravo in da so zmožni poleg slovenščine tudi italijanskega jezika, imajo prednost.
Ravnateljstvo. 960

Redka prilika za gostilničarje in trgovce.
Vsed rodbinskih razmer se prodaja posvetilo, enonadstropna hiša z gostil-
niško koncesijo s 5 sobami, kuhinjo, jedilna shramba, klet in pripraven lokal za
trgovino, živinski hlev, vinskih, kozolce z d. em. kletima, skedenj in soba za
rokodelce. Zraven se drži 1/4 orala sadonosnika, travnika in 1/4 orala gozda,
5 minut oddaljena njiva, 2 1/4 orala. Nahaja se v vasi pri župnijski cerkvi in ni
nobenega trgovca, vse v najbližjem stanju. Cena 335.000 kron. Natančneje
poročila pošto ležeča št. 335. Poljčane, Stajersko. Znamke priložiti. 955

delniške družbe hranjskih parnih opakaren kmetu
po ugodni cen. Pomožbe na upravništvo Slov. Nar.
pod »DELNICE 878«.

ZALOGA BAKRA
pločevine, torila, kotli, paličevje, žice, cevi, neti.
Svinčene cevi, kositer, cin za lotanje.
Prevzamemo naročila po meri za bakrene po-
luizdelke, aluminij, medenine in druge kovine,
bakrena lokomotivna ložišča in druge želez-
niške potrebščine.
Brizgalnice proti peneperli! Desilnični aparati za žganje.
D. d. za promet kovinama
Zugmayer & Gruber
Zagreb, Akademski trg 1. Tel. 221.
V Jugoslovanski edina prodaja matične hiše Georg Zug-
mayer & Söhne, Metallwarenfabrik, Wien-Waldegg, Ust. 1810.

Prodaja hišo z vrtom,
njivo, sadnim vrtom ter nekaj gozda v
Laškem pri Celju. Posredovalci izklju-
čeni. Marija Pohl, Laško pri Celju. 954

Avto
v dobrem stanju, samo novejši
type ter prvovrstne znamke
se kupi.
Ponudbe z navedbo cene, moči in el.
stema je poslati pod »Avto 3/4/90«
na upr. Slov. Naroda. 990

Mlad, agilen in inteligentni trgovski pomočnik, kateri bi bil spo-
soben

za potovanje po Sloveniji
se sprejme takoj. Ponudbe pod »Agilen 1001« na upr. Sl. Nar.

Barve za blago v zavitkih
anilinske barve za vse obrti, s prostim izvozom, izborna mirov-
na kakovost najlepših nians in bogate izbire. Zajemčen uspeh.
Naročila na: ADOLF KRAUS, Praga I, Kraldovská 5. Anilinfarben.

Anončni zavod
Ljubljana, Cankarjevo n. 5. **Drago Beseljak**
Oglašni oddelak sprejema oglase vseh vrst v vseh listih v tu in ino-
zemstvu. Proračuni, nasveti, prastave zastoj. Nudi vsestransko obsežno
ugodnosti. Oskrbil kličje. Dopisuje v vseh jezikih.

Tovarnica keksov, prepečenca, oblatov in vafelov
V. BIZJAK in DRUG.
Rogaška Slatina
priporoča svoje fine izdelke.

Stavbišče za vilo,
idealna lega s krasnim razgledom,
v sredini Ljubljane, se prodaja. Cena
60 kron. Vprašanja pod št. 994
K. Dr. na Anon. zavod DRAGO
BESELIJAK, Ljubljana, Cankarjevo
nabr. št. 5. 994

Kupim večje posestvo
na Gorenjskem. Glavni pogoj mo-
derna hiša in solidna gospodarska
poslopja. Ponudbe na Anon. zav.
DRAGO BESELIJAK, Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 5. 995

Kraljevina S. H. S. 1921.
Almanah izide v krasni obliki in okusni izdaji in bo za vse kro-
ge kot vodilna knjiga za Jugoslavijo z orisom na postaneke
in razvoj, ustroj in industrijski in trgovski razvoj kraljevine. Glav-
no uredništvo v Novem sadu je poverilo zastopstvo za Slove-
nio in Dalmacijo ljudki Drago Beseljak, Anon. in inf. zavod
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5, ki prevzema izključno vsa
naročila in plačila za knjigo in oglase. Almanah bo tiskan v 4
jezikih in več tisoč izvodih. Knjigo in oglašovanje v njej tolo
priporoča: Glavne uredništvo Almanah: Kraljevina S. H. S. 1921
Novi sad.

Iščemo
pisarniško moč, kot tajnico, popol-
noma zmožno slov. in nemškega je-
zika v govoru in pisavi ter z zna-
njem strojepljenja. Sprejme se le po-
nudnica s potrebnimi referencami.
Svojevrstne ponudbe v slov. in nem-
škem jeziku pod št. »TAJNICA« na An-
zavod Drago Beseljak, Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 5. 993

Blagajničarka
se sprejme takoj v specialno trgo-
vino v Ljubljani. Ponudbe poe »Blag-
ajničarka« na Anon. inf. zav. Drago
Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo n. 5.

Informačni zavod
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. **Drago Beseljak**
Oblasoveno koncesioniran. Točne informacije o premoženju,
zvezah, dobavi blaga in plačil. — Kulantne cene. — Bloksistem. —
V zvezi z vsemi svetovnimi informačnimi zavodi

Zadružna banka v Mariboru
Podružnice:
Maribor Novi Sad Zagreb
Del. glavnica 50.000.000 K.
Filijacije:
Zadružna banka, Reka Zadržna što-
dionica, Trst. Del. glavnica 50.000.000 K.

se bavi z vsemi bančnimi in borznimi posli.
Od fin. min. pooblaščen za nakup in prodajo
deviz in valut, kakor tudi za izdajo uverenja.
Sprejema denar na hranilne knjižice, tekoči in
žiro račun pod najugodnejšimi pogoji.

Marija Per
posestnikova soproga v Trbovljah
dne 8. februarja t. l. zjutraj po kratki in mučni bolezni previdena
s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne rajnice se bo vršil v četrtek ob 3. uri
popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.
Trbovlje, dne 8. februarja 1921.
Žalajoči ostali.

dr. Josip Ipavic
Okrož. zdravnik v Sv. Jurju ob juž. žel. skladatelj.
Pogreb dragega rajnika se bo vršil v četrtek, dne 10.
svečana 1921 ob 1/2 16. uri (1/2 4. pop.).
Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 11. sve-
čana ob 1/2 8. uri (predp.).
Berta Ipavica, soproga; Jozek Božo, sin; — dr. Benjamin
Ipavica, zdravnik v Mariboru, dr. M. P. Ipavica, okraj. glavar
v Slovenjgradcu, brata; — Minka Cankar, Linč. Artman,
sestri; — Tomaž Cankar, dvorni svetnik, predsednik okrož.
sodišče v Mariboru, Janko Artman, trgovec, župan v Sv.
Jurju ob juž. žel. svaka; Antica Cankar, učiteljica, Tomaž
Cankar, stud. phil. nečak.

dr. Josip Ipavic
Okrož. zdravnik v Sv. Jurju ob juž. žel. skladatelj.
Pogreb dragega rajnika se bo vršil v četrtek, dne 10.
svečana 1921 ob 1/2 16. uri (1/2 4. pop.).
Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 11. sve-
čana ob 1/2 8. uri (predp.).
Berta Ipavica, soproga; Jozek Božo, sin; — dr. Benjamin
Ipavica, zdravnik v Mariboru, dr. M. P. Ipavica, okraj. glavar
v Slovenjgradcu, brata; — Minka Cankar, Linč. Artman,
sestri; — Tomaž Cankar, dvorni svetnik, predsednik okrož.
sodišče v Mariboru, Janko Artman, trgovec, župan v Sv.
Jurju ob juž. žel. svaka; Antica Cankar, učiteljica, Tomaž
Cankar, stud. phil. nečak.